

Mededelingen inzake het Boswezen, de Houtvoorziening en de Jacht

BERICHT OVER PRIJZEN VAN INLANDS HOUT No. XIII.

Verzameld door het Staatsbosbeheer.

Afgesloten op 15 Januari 1951.

Verklaring der gebruikte afkortingen :

- A = eerste kwaliteit ; B = normale kwaliteit ; C = slechte kwaliteit ;
 L = liggend (gevel) uitgesnoeid en uitgeslept tot bosrand ;
 K = idem en op stapels gelegd ;
 St = op stam ;
 P = publiek verkocht ; OH = onderhands verkocht ; I = bij inschrijving verkocht ;
 G = gunstige ligging ; O = ongunstige ligging.

Streek	wijze van verkoop	doorane op het midden met schors in cm	kwaliteit	aantal m ³	bewerkingsgraad	ligging	prijs per m ³ met schors in fl.	maand van verkoop	opmerkingen
GROVEDEN									
Z.O. Friesland	P	10-15	A/B	45	K	G	32	XII '50	palen
Z.W. Drente	OH	10-25	B/C	380	St	GG	26	XI '50	
Achterhoek	I	13	B/C	100	St	GG	30	XII '50	
"	I	14-17	B	800	St	GG	36	XII '50	
"	OH	16	B	300	St	GG	35	XII '50	
"	I	16-18	B	200	St	GG	40	XII '50	dunning
N. Veluwe	I	6-12	B	50	K	OO	37	XII '50	
"	OH	6-15	B	4300	St	GG	27	X-XII '50	paal- en mijnhout
"	P	8-16	B	113	K	GG	38,50	XII '50	kisten, turflatten
"	OH	10-15	B/C	400	L	GG	24,50	XI '50	
"	P	12-20	B	50	K	OO	37	XII '50	kaalkap
"	OH	12-26	B	300	L	GG	35	XI '50	
"	I	15-16	B	250	St	GG	37	XII '50	lichting
"	I	15-16	B	300	St	GG	38	XII '50	
"	I	16	A/B	250	St	G	39	XII '50	"
"	OH	15-30	B	700	St	GG	35,50	X-XII '50	
W. Veluwe	OH	10-15	B	87	St	OO	38	XII '50	niet gekort
O. Utrecht	P	6-9	B	75	K	OO	53	XII '50	
"	P	12	B/C	120	K	O	25	XII '50	kromhout
"	P	10-15	B	100	K	G	33	XII '50	niet gekort
"	P	10-20	B/C	80	K	G	31	XII '50	" "
"	P	18-25	A C	30	K	G	30	XII '50	
L. v. M. en Waal	P	3-15	B/C	78	K	G	30	XII '50	" "
O. Brabant	P	5-7	B	33	K	G	51	I '51	
"	P	7-11	B	43	K	G	47	I '51	"
Z. Brabant	P	4-7	B	50	K	O	18	I '51	
"	I	7	B/C	60	St	G	33,50	XII '50	"
"	P	6-8	B/C	60	K	O	33	XII '50	
"	P	6-8	B/C	85	K	G	26	XII '50	"
"	I	13-15	A	190	St	G	40,50	XII '50	
"	OH	14-25	A	110	St	G	28,50	XII '50	"
"	I	36-40	B	250	St	G	39	XII '50	

Streek	wijze van verkoop	doornede op het midden met achors in cm	kwalltelt	aantal m ³	bewerkingsgraad	ligging	prijs per m ³ met achors in fl.	maand van verkoop	opmerkingen
FIJNSPAR									
N. Veluwe	I	8-15	A	160	St	G	46	XII '50	
"	OH	7-24	A	90	L	G	56	X '50	
O. Utrecht	P	15-25	A/B	15	K	G	42	XII '50	
LARIKS									
Z. O. Friesland	P	6-10	B	58	K	O	33	XII '50	
Z.W. Drente	OH	6-12	B	10	St	G	45	XI '50	dunning
N. Veluwe	I	7-8	B	83	St	G	43	XII '50	"
"	P	5-15	B	23	K	O	60	XII '50	"
"	P	9-15	A/B	54	K	G	60	XII '50	"
L. v. M. en Waal	P	9-17	B	28	K	G	27,50	XII '50	"
O. Brabant	P	5-7	B	11	K	G	70	I '51	"
DOUGLAS									
N. Veluwe	I	9-22	A	230	L	G	57	X-XII '50	
"	I	25-55	A	135	L	G	72	X-XII '50	
OOSTENRIJKSE DEN									
Texel	P	tot 8	C	16	K	G	27	XII '50	
"	P	tot 13	C	36	K	G	20	XII '50	
N. Overijsel	OH	4-6	C	40	K	O	27,50	X '50	lang 2-2½ m
POPULIER									
W. Groningen	OH	30-40	C	20	St	G	35	XI '50	klompen
Z.W. Drente	P	30-40	A/B	24	St	G	40	XII '50	
Salland	OH	25	C	30	St	G	15	I '51	papierhout
"	OH	42	B	38	St	G	50	I '51	enkele scherven
Achterhoek	I	3-35	B	25	St	G	45	XI '50	
Ov. Betuwe	I	30-40	A/B	36	St	G	50	XII '50	klompen
"	I	49	A/B	59	St	G	50	XII '50	
"	P	50	A	250	St	G	53	XI '50	
L. v. M. en Waal	I	35	B/C	30	St	G	30	XII '50	
"	P	45	B	55	St	G	48	XII '50	
"	I	65	B/C	100	St	G	50	XII '50	zaaghout
Zws. Vlaanderen	OH	34	B	27	St	G	30	XII '50	
W. Brabant	I	40-50	C	10	St	O	43	XII '50	
"	I	40-50	B	10	St	O	47	XII '50	
M. Brabant	OH	34	A	90	St	G	50	XI '50	
"	OH	37	A	40	St	G	40	X '50	
"	I	42	A	130	St	G	57	X '50	lucifers
"	I	48	B	100	St	O	61	XI '50	"
O. Brabant	I	47	B	45	St	G	45	XII '50	kisthout
Z. Limburg	I	57	B	100	St	G	54	X '50	
"	I	64	B	28	St	G	70	XII '50	
EIK									
Z.W. Drente	OH	15-20	C	15	St	G	45	XI '50	dunning
"	OH	20-40	B/C	10	St	G	50	XI '50	vorstscheuren
"	P	34	A/B	37	St	G	80	XII '50	
Twente	OH	boven 20	B	17	St	G	75	XI '50	dwarsliggers
N. Veluwe	P	10	B	25	K	O	26	XII '50	
Ov. Betuwe	I	40	A/B	56	St	G	95	XII '50	
"	I	54	A/B	38	St	G	75	XII '50	
"	I	62	A/B	13	St	G	90	XII '50	
L. v. M. en Waal	P	20	B/C	16	St	G	41	XII '50	
"	P	25	B/C	19	St	G	51	XII '50	

Streek	wijze van verkoop	doorsnede op het midden met schors in cm	kwaliteit	aantal m ³	bewerkingsgraad	ligging	prijs per m ³ met schors in fl.	maand van verkoop	opmerkingen
M. Brabant	I	36	B	20	St	O	54	XI '50	
O. Brabant	OH	24	B/C	30	St	O	33	XI '50	
	OH	36-45	B	7	St	G	66	XI '50	
M. Limburg	OH	40-50	B	72	St	G	52	X '50	
BEUK									
W. Veluwe		30	B	71	St	G	60	XII '50	
Ov. Betuwe	I	61-70	A/B	60	St	G	60	XII '50	
L. v. M. en Waal	P	35	B	7	St	G	65	XII '50	
O. Brabant	OH	28-90	B/C	8	St	G	39	XI '50	
"	P	23-45	B	10	K	G	27	I '51	
IEP									
Z.W. Drente	P	42	A/B	24	St	G	84,50	XII '50	
Z.Z. Holland	I	51-66	A	69	St	G	277	XII '50	
W. Brabant	OH	30-74	B/C	140	St	G	167	XII '50	
LOOFHOUT-BRANDHOUT									
Texel	P			18	K	G	8,50	XII '50	els, berk
N. Veluwe	P			80	K	O	17	XII '50	eik, beuk
	P			100	K	G	20	XII '50	
W. Veluwe	P			160	St	G	23	XII '50	beuk, "scherfhout
NAALDHOUT-BRANDHOUT									
L. v. M. en Waal	P	10-18	C	80	K	G	15	XII '50	groveden
"	P			38	K	G	7	XII '50	groveden, takken
Z. Brabant	P			70	K	O	2	I '51	

VERGUNNING TOT HET DODEN VAN ONBESCHERMD VERKLAARDE VOGELS MET GEWEREN

19 December 1950 / Afdeling O.K.N. / No. 169 407 II.

De Staatssecretaris van Onderwijs, Kunsten en Wetenschappen;

Gelet op artikel 28bis van het Vogelbesluit 1937;

Heeft goedgevonden te bepalen:

a. dat voor het tijdvak van 1 Januari 1951 tot en met 31 December 1952 de hoofden van plaatselijke politie, ieder voor zijn gemeente, vergunningen kunnen verlenen tot het gebruik maken van geweren — andere dan die, genoemd in artikel 14 van het Vogelbesluit 1937 — tot het doden van vogels, ten aanzien waarvan en voor zover krachtens artikel 2 van de Vogelwet 1936 is bepaald, dat zij in die gemeente niet gerekend worden tot de beschermde vogels in de zin van die wet;

b. dat de hoofden van plaatselijke politie bij het verlenen van de onder a bedoelde vergunningen (Vogelvergunning G) het bij deze beschikking gevoegde model dienen aan te houden;

c. dat de hoofden van plaatselijke politie respectievelijk vóór 1 Maart 1952 en 1 Maart 1953 aan hem opgave dienen te doen van de door hen over het kalenderjaar 1951, respectievelijk het kalenderjaar 1952 verleende en geweigerde vergunningen, als bovenbedoeld, met vermelding van de naam, het adres en het beroep van degenen, aan wie vergunning werd verleend, de geldigheidsduur der vergunningen, de vogelsoorten, waarop zij betrekking hadden, alsmede voor elke aanvraag het soort geweer, tot het gebruik waarvan vergunning werd verleend.

's-Gravenhage, 19 December 1950.

De Staatssecretaris voornoemd,

J. CALS.

Overgenomen uit de Nederlandse Staatscourant (Vrijdag 29 December A° 1950 Nummer 253)

NIET BESCHERMDE VOGELS IN DE ZIN DER VOGELWET 1936

19 December 1950 / Afdeling O.K.N. / No. 169 407 I

De Staatssecretaris van Onderwijs, Kunsten en Wetenschappen;

Gelet op artikel 3 van het Vogelbesluit 1937, zoals dat besluit laatstelijk is aangevuld bij Koninklijk besluit van 10 Januari 1949 (Staatsblad no. J 18);

Heeft goedgevonden te bepalen, dat in het gehele Rijk niet zullen behoren tot de beschermde vogels in de zin der Vogelwet 1936:

a. gedurende het tijdvak van 1 Januari 1951 tot en met 31 December 1952:

de schollevaar (*Phalacrocorax carbo* subsp.);de mantelmeeuw (*Larus marinus* L.);de houtduif (*Columba palumbus* subsp.);de bonte kraai (*Corvus corone cornix* (L.));de ekster (*Pica pica* subsp.);de vlaamse gaai (*Carrulus glandarius* subsp.);de roek (*Corvus frugilegus* subsp.) ende kauw (*Corvus monedula* subsp.);

b. gedurende de tijdvakken van 1 Januari tot en met 15 April 1951, van 15 Juli 1951 tot en met 15 April 1952, alsmede van 15 Juli tot en met 31 December 1952:

de zilvermeeuw (*Larus argentatus* subsp.) ende kok- of kapmeeuw (*Larus ridibundus* subsp.);

c. gedurende de tijdvakken van 1 September tot en met 31 December 1951, alsmede van 1 September tot en met 31 December 1952:

de blauwe reiger (*Ardea cinera* subsp.);

d. gedurende de tijdvakken van 15 Juni tot en met 30 November 1951, alsmede van 15 Juni tot en met 30 November 1952:

de spreeuw (*Sturnus vulgaris* subsp.).

s-Gravenhage, 19 December 1950.

De Staatssecretaris voornoemd,

J. CALS.

Overgenomen uit de Nederlandse Staatscourant (Vrijdag 29 December A° 1950 Nummer 253)

SLUITING VAN DE JACHT OP WATERWILD

2 Januari 1951 / Directie van de Landbouw / Afdeling Jacht, nr. 805

De Minister van Landbouw, Visserij en Voedselvoorziening;

Gelet op artikel 18 der Jachtwet 1923;

Heeft goedgevonden te bepalen:

dat de jacht op de waterwildsoorten, voor zover deze volgens het vastgestelde sub 1 en 2 in zijn beschikking van 1 Juli 1950, Directie van de Landbouw, Afdeling J., no. 396, nog is geopend, zal zijn gesloten met ingang van 16 Januari 1951.

s-Gravenhage, 2 Januari 1951.

De Minister voornoemd,

MANSHOLT.

Overgenomen uit de Nederlandse Staatscourant van Donderdag 4 Januari A° 1951, Nummer 3.

DE STAAT KOOPT „HOOG-BUURLO“

Met de aankoop van het landgoed „Hoog-Buurlo“, ter grootte van 572 ha, heeft het Staatsbosbeheer zijn grondbezit op de Veluwe belangrijk uitgebreid. Deze aankoop is niet alleen uit bosbouwkundig oogpunt beschouwd van grote waarde, maar bovendien worden de belangen van het natuurschoon en van de recreatie er in hoge mate mede gediend.

Het nieuwe Staatsbezit ligt ongeveer 5 km Zuidwestelijk van Apeldoorn, in de nabijheid van de Kootwijkse zandverstuivingen en het vormt met de Staatsboswachterijen „Ugchelsbos“ en „Kootwijk“ één aaneengesloten gebied van bos, heide en zandverstuiving van meer dan 6.000 ha. Noordwaarts grenst het aan de uitgestrekte bezittingen van het Kroondomein.

Het landgoed „Hoog-Buurlo“ bestaat uit een duidelijk van elkaar afgescheiden oud en nieuw gedeelte. De oude kern van het bezit, die ruim 100 ha omvat, wordt omzoomd door een singel van statige beuken; binnen deze tra vindt men loofhoutbos en eikenhakhout en er ligt wat bouwland met een eenzame boerderij en twee schilderachtige

schaapskooien. Vooral dit gedeelte is nog vrijwel geheel onaangetast door de tand des tijds. Het nieuwe gedeelte bestaat ten dele uit naaldhoutbos, dat door bebossing van heide is ontstaan, zomede uit een nog ongerept gebleven heideveld van ruim 250 ha. Het geheel biedt een rijk gevarieerd natuurschoon; dank zij de hoge ligging kan men er van verre uitzichten genieten over heide en zandverstuiving, tot aan het IJsselmeer toe. De loofhoutbossen prijken in het voorjaar met een rijke flora; ook op entomologisch-, ornithologisch- en oudheidkundig gebied geniet „Hoog-Buurlo” vermaardheid.

De geschiedenis van de oude kern van het landgoed gaat terug in het ver verleden: reeds in 814 wordt „Burlohe” in een schenkingsakte genoemd. Na eeuwen werd het in 1700 gekocht door de Koning-Stadhouder Willem III, die uit hoofde van de belangen van de jacht op het bezit hoge prijs stelde. In de tijd van de Franse overheersing verviel het landgoed aan de Republiek, doch in 1813 werd het weer aan het Huis van Oranje ter beschikking gesteld. In 1845 werden gedeelten van de Koninklijke Domeinen, waaronder ook „Hoog-Buurlo”, verkocht en nu is het, ruim een eeuw nadien, in handen van de Staat gekomen.

Boekbespreking

Vlieland. Landschap en Plantengroei. V. DE VRIES.
7 fig. en 19 foto's, 119 blz. E. J. BRILL, Leiden 1950.
Prijs geb. f 6.90.

Na eerst de bouw van het eiland Vlieland beschreven te hebben, geeft de schrijver een inleiding tot een vegetatiebeschrijving van de Waddeneilanden. Daarop volgen dan de volgende hoofdstukken: de droge duinserie op Vlieland, hygroserie, het ontstaan van een plantengezelschap, de plantengroei der natte strandvlakten, het verband tussen bodem en plantengroei, „droog verzuren” en „nat verzuren”, de plantengroei der natte zure valleien, cultuurweiden in de kroonpolders en de zilte slik- en zandserie.

Men zou zich een meer logische behandelingswijze kunnen voorstellen, door de hoofdstukken, welke algemene onderwerpen behandelen, zoals „het ontstaan van een plantengezelschap”, „het verband tussen bodem en plantengroei” en „droog verzuren” en „nat verzuren” vooraf te laten gaan aan de andere hoofdstukken. Doch ook wanneer dat geschied zou zijn zou men zich kunnen afvragen voor wie de schrijver dit boekje eigenlijk heeft bestemd. In het voorwoord lezen we, dat het zich richt tot de „botanisch geïnteresseerde vacatieganger, die wat meer wil weten dan slechts de naam van een gevonden plantje”. Dat is een ruime formulering. Ik vrees echter dat voor velen het boekje te moeilijk zal zijn. Anderen, zoals vele N.J.N.ers, die ik ook tot deze groep zou willen brengen, zullen het onbevredigend vinden, om maar niet te spreken van de sociologisch geïnteresseerde botanici in ons land. Zij zullen te vergeefs zoeken naar een documentatie, zoals sociologische opnamen en literatuurverwijzingen.

Men komt in het boekje vele malen de namen tegen van BRAUN-BLANQUET, VAN DIEREN, HOLKEMA, DE LEEUW, WEEVERS, WESTHOFF e.a. zonder enige nadere vermelding. Dat is zelfs heel onaangenaam, wanneer de schrijver nadrukkelijk verwijst naar bepaalde onderzoeken zoals dat het geval is met het *Tortuleto-Phleotum*. Zijn de associaties welke de schrijver noemt alle wel eerder gepubliceerd? Wat zou het waardevol geweest zijn, wanneer een pijlschema de successies van verschillende gezelschappen op dit eiland aangegeven had.

Ondanks deze ernstige tekortkomingen bevat dit boekje zeer veel lezenswaardig. Men krijgt de indruk, dat, als de schrijver wat gewacht had met het publiceren en wat meer overleg gepleegd had met vakgenoten er zelfs een waardevol boek had kunnen verschijnen. De schrijver bezit daartoe ongetwijfeld de capaciteiten, maar hij is te vroeg van wal gestoken.

H. J. VENEMA.

Winst en verlies 1925—1950. Gedenkboek ter gelegenheid van het 25-jarig bestaan van „Het Oversticht”, genootschap tot bevordering en instandhouding van het landelijk en stedelijk schoon in de provincie Overijssel. Drukkerij en uitgeverij van de Erven Tijl te Zwolle, 1950, prijs f 10.50.

Een groot formaat boek van 260 bladzijden op kunstdrukpapier met vele, zeer vele fraaie foto's en andere afbeeldingen, dat is de gedurfde jubileum-uitgave van het ons bosbouwers ook zo sympathieke genootschap tot bevordering en instandhouding van het landelijk en stedelijk schoon in de provincie Overijssel. *Winst en verlies* heet deze uitgave, waarmee dit lichaam wil zeggen de balans te willen opmaken van wat mede door zijn werkzaamheid werd gewonnen en veilig gesteld en van wat ondanks zijn waakzaamheid verloren ging of zich in verkeerde zin kon ontwikkelen. Wij vinden in dit boek, door vele medewerkers tot stand gebracht, niet alleen behandeld de schoonheid van de levende natuur zelf en die van het landschap, ontstaan door samenwerking van cultuur en natuur, maar ook die van de cultuur, geheel van de mens afhankelijk: het uiterlijk schoon der door hem gestichte steden en dorpen, der door hem opgerichte gebouwen en woningen. Hierbij het geslaagde prijzende, het ongeslaagde en ontsierende misprijzende en als afschrikwekkend voorbeeld stellende.

Beperken wij ons als bosbouwers tot het bos en de bomen, dan is voornamelijk van belang het hoofdstuk over bossen en beplantingen. Overijssel lijkt bosrijker dan het is, door de verspreide ligging der meestal kleinere boscomplexen en door de aaneenrijging daarvan door houtwallen en boomgroepen, waardoor de spreekwoordelijke schoonheid van het gewest zo sterk wordt verhoogd, maar waardoor het tevens des te kwetsbaarder is. Bij vererving toch gaat al te gemakkelijk, wat verder van het centrum der bezittingen gelegen bos, verloren door verkoop en valt ook op menige plaats het houtgewas ten behoeve van de land- en tuinbouw. Enkele gemeenten stelden landgoederen door koop veilig, maar een afdoende bosbescherming is dat natuurlijk niet. De schrijver gewaagt daarop echter van „de zegenrijke bepalingen van de Bodemproductiebeschikking 1939”, waaraan hij de redding toeschrijft van veel wat schoonheid van het landschap uitmaakt. Door de herbeplantingsplicht is het mogelijk gebleken de herbeplanting in de beste zin ten behoeve van het landschapsuiterlijk te leiden en het moet hen, die dit werk werd opgedragen en die dit met tact tot tastbare resultaten hebben kunnen voeren, tot grote geestelijke bevrediging strekken, enig in haar soort.

Gepaard aan het behouden van de schoonheid, het scheppen van nieuwe en de mogelijkheid tot het leiden van de zo nodige recreatie, gaat het bereiken van een zeer bevredigende houtproductie van ruim 30.000 m³ per seizoen. Niet alleen van naaldhout, maar zeker even zoveel van het, in ons land als geheel, zo teruggedrongen loofhout, vooral verkregen uit de zogenaamde landelijke beplantingen, gemiddeld per vellingsseizoen dus ruim 15.000 m³. Daarnaast is juist de verspreide boomgroei in het gewest zo gunstig ten opzichte van de in ons land hand over hand optredende wind-erosie, die elders zoveel zorgen begint te geven, na de jarenlang in dit opzicht negatieve landbouwvoorlichting, die opruiming van houtwallen propageerde. Gelukkig is er nu een kentering waarneembaar.

Na algemeen bosbouwkundige beschouwingen, wordt de ontginning tot bos en de wetgeving, terwijl ook de overige onderwerpen van recreatie en bosbescherming (bosbrandweer) nader worden behandeld en de verliesrekening als gevolg van de oorlog, wordt opgemaakt. Naast verlies van houtsoorten (iep en fijnspar) stelt de schrijver de winst van selecties en veredeling der houtsoorten, waaraan tegenwoordig meer en meer wordt gewerkt.

Andere artikelen, die hier nauw verband mee houden, zijn die over de landgoederen en kastelen, de natuurbescherming, de wegen en hun beplantingen, de aankleding van het cultuurlandschap, waarbij de landschapscommissie van het genootschap, waaraan een zeer uitvoerig artikel is gewijd, zo'n uitermate belangrijke rol heeft gespeeld. De schrijvers houden zich schuil en trokken zich bescheidenwijs terug naar de inhoudsopgave. Daar zien wij, dat van onze leden aan de tot stand koming van dit mooie boek hebben meegewerkt de heren BENTHEM, TEN BRUGGENCATE, DE HOOGH, G. A. OVERDIJKINK, DE VOOGD en WESTHOFF. Maar daarnaast komen evenzeer vele andere namen voor, die het belang van inhoud waarborgen.

Als bosbouwers hebben wij altijd geleerd een ruime belangstelling te bezitten. Zo zijn ook de artikelen over de steden, dorpen en land- zowel als watermolens, zeer interessant en geven elk voor zich voorbeelden voor andere streken van ons land. Uit de aard der zaak is zulk een boek niet geheel vrij van enig plaatselijk chauvinisme. Een

van mijn Overijsselse vrienden nodigde mij vroeger eens uit bij hem te komen met de woorden: „Kom naar Nederlands mooiste provincie”, men is toch gauw geneigd om zolets te zeggen van wat mooi en ons goed bekend is en dat daardoor na aan ons hart is gelegen. Wij kunnen daarom lachen, maar als „vreemdelingen” moeten wij toch wel bekennen, dat Overijssel onvergelykelyk schone landschappen bezit. De fraaie foto's, die grotendeels van de schrijvers zelf zijn, spreken daar in dit boek nog boekdelen extra over.

F. W. BURGER.

O. TAMM. *Northern Coniferous Forest Soils*. 1950. Vert. MARK L. ANDERSON. Uitg. „The Scrivener Press”, Oxford, 253 blz., 19 tbln, 21 afb. Prijs geb. 17 sh. 6 d.

Het is een verheugend verschijnsel, dat in bosbouwkundige kringen de belangstelling voor de bodemkunde de laatste jaren sterk is toegenomen. Dit is, naast de ontwikkeling die deze wetenschap de laatste decennia doormaakte, voor een deel te danken aan de uitgave van enkele — uitstekende — boekwerken op het gebied van de algemene kennis van de bosgrond. In het boek „Northern Coniferous Forests Soils” door O. TAMM, de bekende bodemkundige geschreven, worden, in een min of meer populair overzicht, de bodem en groeiplaats van de noordelijke naaldhoutbossen behandeld.

De bodemtypen, waarmee de schrijver zich voornamelijk bezig houdt, zijn de podsolen. Dit betekent echter geenszins, dat de waarde van het werk voor de Nederlandse bosbouw beperkt is. In tegendeel, de bos- en bodemtypen mogen voor de omstandigheden hier vreemd zijn; de door O. TAMM besproken ecologische problemen zijn algemeen. En juist deze problemen, die voor iedere groeiplaats actueel zijn, worden in een zodanige vorm behandeld en vaak vanuit minder gewone gezichtspunten belicht, dat zij de lezer een duidelijker inzicht geven in de complexe werking van de groeiplaatsfactoren.

Ik zou hier willen wijzen op de nadruk, welke door het gehele boek, op de betekenis van de voedingsstoffen wordt gelegd. Een voorbeeld is de invloed van de mineralenrijkdom op de betekenis welke brand voor de activering van zure humus heeft. Door het vuur wordt alleen het oppervlakkige gedeelte van de humuslaag verteerd. Dit heeft een aanvoer van mineralen aan de dieper gelegen lagen ten gevolge, waardoor de intensiteit van de biologische processen toeneemt: humificatie en nitrificatie. Er wordt een uitstekend kiembed gevormd. Is echter het gehalte aan minerale stoffen te gering, dan blijft de gunstige invloed achterwege en ontstaan vaak moeilijk te regenereren heidevelden.

Ook een frequente bemesting met kleine hoeveelheden opgeloste stikstof in oude aanwasarme opstanden had opvallende groeiverbetering ten gevolge. De greppelproef van ROMELL, waarbij de wortelconcurrentie van de bodem wordt uitgeschakeld, wijst op de belangrijke betekenis, welke de chemische toestand van de bodem op de vruchtbaarheid heeft.

Men kan hier onmiddellijk tegenin brengen, dat voor de behandelde gebieden de chemische toestand van de bodem belangrijker is dan de fysieke. Dat is waar, doch met nadruk wil ik er op wijzen, dat ook voor de Nederlandse omstandigheden deze chemische toestand van de bodem van groot belang is. Immers, de structuur, welke voor onze hogere bosgronden de productiebepalende factor is, is via de biologische activiteit grotendeels afhankelijk van de rijkdom aan voedingsstoffen. Men is overtuigd van de betekenis van een goede structuur, doch de betekenis van het verband met de chemische toestand van de bodem wordt daarbij in vele gevallen over het hoofd gezien. En daarom zou ik iedere bosbouwer dit boek van TAMM, ter bestudering willen aanbevelen, omdat daarin het belang van de chemische toestand van de bodem zo sterk naar voren treedt en bovendien het begrip productiecapaciteit helder wordt uiteengezet.

Aan het eind van dit, door de uitgever keurig verzorgde, werk is een literatuurlijst bijgevoegd, die grotendeels Zweedse publicaties vermeldt.

C. P. VAN GOOR.

„Bodem”. Orgaan van de Nederlandse Vereniging voor Bodemgezondheid.

In het zo juist verschenen eerste nummer, dat de pas opgerichte Nederlandse Vereniging voor Bodemgezondheid uitgeeft, wordt in een hoofdartikel de verhouding van

„Mens en Bodem" door Dr C. VAN RYSINGE, theoretisch behandeld. Wanneer in plaats van „Mens en Bodem" zou worden gelezen „Opstand en Bodem", dan betekent dit, dat een bodem, waarvan de factoren niet in een harmonische verhouding verkeren, de gezondheid van een opstand ongunstig kan beïnvloeden. Dit is in de bosbouw reeds lang bekend. Dat dit echter ook voor de gezondheid van de mens geldt, is nieuw. Deze verhouding ligt ten grondslag aan het streven van de genoemde vereniging. Een van de hoofdpunten hierbij is het stimuleren van onderzoekingen betreffende de bodemgezondheid, waarbij de vereniging zich zeer nuttig kan maken op het gebied van compostbereiding.

Acties om verbranding van huisvuil tegen te gaan en compostbedrijven op te richten zullen van bosbouwkundige zijde toegejuicht worden. Het is te wensen dat de idealen van de vereniging in vervulling gaan en dat zij niet zullen verzanden in theoretische beschouwingen. Het 1e nummer van het orgaan „Bodem" behelst verder enkele populaire artikelen over de V.A.M. en compostbereiding.

VAN GOOR.

Referaten

AANDUIDING VAN LITERATUUR VOLGENS DECIMALE CLASSIFICATIE

Sinds 1903 heeft het Internationale Verbond van Bosbouwproefstations een vaste commissie voor bibliografie, welke onder meer aandacht schenkt aan het vraagstuk van een uniforme decimale indeling. De Zwitserse bosbouwer Dr PHILIP FLURY, zelf lid van deze commissie, heeft intertijd daartoe een systeem ontworpen, dat na jarenlange discussies in 1933 is gepubliceerd. Dit systeem stond buiten de universele decimale classificatie (U.D.C.) van MELVIL DEWEY, met als enig aanknopingspunt het indexgetal 634.9 F.

Vooraf bij het Commonwealth Forestry Bureau in Oxford, dat het „Systeem-Flury" in de Forestry Abstracts toepaste, bleek deze indeling op de duur niet te voldoen, zodat men aldaar, in samenwerking met het Forest Products Research Laboratory in Princes Risborough en de Forestry Commission, een geheel herziene classificatie ontwierp, aangepast aan de gebleken behoeften. Toen deze Oxfordindeling in 1948 bij het Internationale Verbond in behandeling kwam, werd juist een nauwe band gelegd tussen het Verbond en de F.A.O. Een van de eerste uitingen van samenwerking was de vorming van een „Joint Committee on Forest Bibliography". Dit leidde na herziening van het Oxford-ontwerp, waaraan tenslotte ook de International Federation of Documentation (F.I.D.) deel nam, tot het uitermate belangrijke resultaat, dat de nieuwe indeling grotendeels werd ingepast in de U.D.C. en wel in het tot dusver ongebruikte kengetal 634.91. Waar aanpassing tegen de gewone regels van de U.D.C. zou indruisen, heeft de bosbouw zijn eigen codes en wel voor de hulpnummers 01/09 een daaraan voorafgaande dubbele streep (—), voor de niet-aangepaste onderdelen van de hoofdgroepen 1, 6, 7, 8 en 9 de hoofdletter X.

Aangezien het voor een ieder, die binnen- of buitenlandse vakliteratuur bestudeert, een groot gemak is, wanneer bij publicaties de U.D.C.-code is vermeld, zal overeenkomstig de aanbeveling van het Internationale Verbond van Bosbouwproefstations de redactie van het Nederlandsch Bosbouw Tijdschrift in de toekomst alle oorspronkelijke bijdragen en referaten voorzien van de decimale aanduiding. Ook de Forestry Abstracts zullen met ingang van 1 Januari 1951 de nieuwe indeling volgen.

Zoals de lezers zullen hebben gemerkt, is hiermede in het vorige nummer van ons tijdschrift reeds een begin gemaakt.

Het ligt voor de hand, dat de rubricering van de referaten zich nu dient aan te passen aan de hoofdingeling van het Oxford-systeem. Deze is:

0. Bossen, bosbouw en het gebruik van bosproducten.
 1. Factoren van de omgeving; biologie.
 2. Houtteelt (bosbouw).
 3. Oogst van hout; opwerking en transport; rationalisatie van werk; arbeidstudies; bouwkunde voor de bosbouw.
 4. Bosbeschadiging en bosbescherming.
 5. Houtmeetkunde; aanwas; ontwikkeling en structuur van opstanden; taxatie; kartering.

6. Bosbedrijfsregeling; bosbedrijfseconomie; administratie en organisatie van bosbedrijven.
 7. Afzet van bosproducten; economie van transport en houtindustrieën.
 8. Bosproducten en hun verwerking en gebruik.
 9. Bossen en bosbouw van het nationale gezichtspunt gezien; boshuishoudkunde.
- Ir B. VEEN van het instituut voor Bosbouwkundig Onderzoek is bezig met de vertaling van de Oxford-indeling. Na gereedkoming daarvan zal de redactie van het N.B.T. hierop terugkomen.

De aanpassing van de referaten-rubriek aan de nieuwe indeling zal zich geleidelijk voltrekken, evenals de aanduiding van de gerefereerde tijdschriftartikelen zelf. Deze wordt dezelfde als van de Forestry Abstracts: het nummer van de jaargang van het tijdschrift met tussen haakjes erachter het nummer van de aflevering, dan een komma en vervolgens het jaartal met tussen haakjes erachter de eerste en de laatste bladzijde van het artikel. De gebruikelijke afkortingen voor de namen van de tijdschriften blijven dezelfde. Als voorbeeld volgt hieronder de aanduiding van hetgeen U thans onder ogen hebt:

N.B.T. 23 (2), 1951 (...—...).

Referenten wordt verzocht, bij inzending van nieuwe referaten met een en ander rekening te houden.

De redactie zorgt voor toevoeging van de volledige decimale aanduiding.

2. Houtteelt (bosbouw)

634.91. 228.8 : 231 : 174.7 Pinus sylvestris (494)

Etude de la composition de quelques peuplements de pins autochtones en Suisse. MARCEL VAN MIEGROET. Schweiz. Z.f. F. (J. f. Suisse). 1, 1—27, 1950.

De laatste jaren houdt men zich bezig met de vraagstukken op welke wijze grovedennelopstanden verjongd moeten worden en op welke manier gemengde opstanden met groveden als hoofdhoutsoort tot stand moeten worden gebracht, één en ander zonder verlies van de bodemproductiviteit. Ten einde aan de oplossing van deze vraagstukken bij te dragen, werden in Zwitserland een aantal autochthone grovedennelopstanden onderzocht, die onder verschillende omstandigheden groeien en dientengevolge tot verschillende plantensociologische gezelschappen behoren.

Van zeven van dergelijke opstanden werd een opstandsprofiel gegeven, waarmee een goede indruk van de opstandssamenstelling wordt verkregen. Zo'n opstandsprofiel bestaat uit een schetstekening van de bomen en verjongingsgroepen op een strook van 50 x 10 m, benevens uit een kaartje van deze strook met de kroon- en stamprojecties. Na toelichting en bespreking van deze opstandsprofielen kwam men tot de volgende conclusies:

De beste resultaten werden bereikt, wanneer de groveden gemengd was met die soorten, welke ter plaatse thuis behoren, zoals eik, haagbeuk en winterlinde. Minder goed voldeed een bijmenging van de schaduwhoutsoorten beuk en fijnspar, daar deze van de groveden de verjonging belemmeren en de kroonontwikkeling ongunstig beïnvloeden. De verjonging van de groveden heeft het meeste succes bij groepsgewijze verjongingskap; lichte schaduw in de jeugd heeft bovendien op de houtkwaliteit een goede invloed. Luitkap geeft minder goede resultaten, daar dan de schaduwhoutsoorten bevoorreed worden boven de lighthoutsoort groveden.

M. S.

634.91.231/232 : 174.7 Pseudotsuga taxifolia (795)

Recent development in silvicultural practices in the douglasfir region. L. A. ISAAC. Journal of Forestry. 47, 12, 957—960, 1949.

Particulieren zowel als de staat zien thans in, dat het evenveel kost om slechte bomen groot te brengen als om goede bomen te telen, maar dat een goede opstand veel meer opbrengt. Men krijgt daardoor aandacht voor het herkomstvraagstuk en men gaat letten op de kwaliteit van de moederbomen van het zaad. De kunstmatige en natuurlijke verjonging worden bestudeerd, evenals de behandeling van de jonge opstanden, de dunningsregels en de kap van overoude oerbossen.

Wat de erfelijke eigenschappen van het zaad betreft, heeft men kunnen vaststellen, dat deze inderdaad sterk kunnen verschillen en voorts, dat de verschillende rassen een betrekkelijk geringe groeiplaatsamplitude hebben. Het verdient daarom aanbeveling om rassen niet meer dan 150 m boven of beneden de ligging van hun herkomstgebied te planten, terwijl voor de horizontale afstand een limiet van 120 km kan worden gesteld. Wanneer de douglas te ver buiten zijn natuurlijke gebied wordt aangeplant, wordt hij

gevoelig voor allerlei ziekten als Rhabdocline, Phaecryptopus en Giletteella. Ook op de boomvorm moet worden gelet.

Natuurlijke verjonging is de makkelijkste en goedkoopste wijze om de grond weer begroeid te krijgen. De mogelijkheid van kunstmatige verjonging door bezaailing en beplanting dateert pas van de laatste tijd en is een welkome aanvulling in verband met mislukte natuurlijke verjongingen of wanneer een zaadjaar uitblijft.

Door de verbeterde verjongingstechniek zijn de jonge opstanden echter dichter, zodat dunningen eerder nodig zijn. Men begint nu op ongeveer 35 jarige leeftijd van het bos te dunnen en de sterkte van de dunning vindt plaats in bossen die ongeveer 100 jaar zijn. Er zijn echter nog geen bevredigende dunningsregels voor de douglasbossen opgesteld. Uit de suggesties die de schrijver in dit artikel aan de hand doet blijkt, dat de dunningen in hoofdzaak uit economisch oogpunt worden uitgevoerd, doch dat langzamerhand de verplegende gedachte veld wint.

De behandeling van de nog resterende oude oerbossen is thans een probleem. Later werden deze bossen voor de voet geald en ze verjongde zich meestal prima. Daarna paste men een selectieve uitkap toe; daardoor verjongde deze lichte houtsoort zich niet en er zijn vele open vlakten in het douglas areaal ontstaan. Thans wordt aanbevolen het douglasbos opstandsgewijze te vellen. Elke kapvlakte die van 4 tot 24 ha groot is moet door opgaand oerbos omzoomd blijven. De kapvlakten kunnen worden geselecteerd, zodat de overrijpe of bossen met de best verkoopbare sortimenten het eerst aan bod komen.

B. V.

634.91.232.328 : 443 : 174.7 *Pinus strobus* : 172.8 *Cronartium ribicola* (73)

Progress on rooting cuttings of white pine. J. E. THOMAS and A. J. RIKER. *Journal of Forestry*. 48, 7, 474—481, 1950.

Pinus Strobus is zeer gevoelig voor *Cronartium ribicola*; enkele bomen blijken echter resistent te zijn voor deze ziekte. Het is van groot belang, een methode te vinden om deze exemplaren vegetatief voort te planten, bijvoorbeeld door ze te stekken.

Meestal lukt het om 3 tot 4 jaar oude bomen voor 50 tot 90% met zomerstek (Juli—Sept.) tot beworteling te brengen, doch stek van oudere bomen bewortelt niet of zeer moeilijk. Behandeling met groeistoffen en plaatsing onder glas en in de schaduw gaf meestal een betere en ruimere beworteling, ook bij stek van oudere bomen. Vergroting van de snijwond aan de basis en stek van de lagere delen van de boom was eveneens beter. Stek van oude bomen bewortelt beter in de open grond, mits regelmatig besproeid. Snoei van de wortels bij overplanting van de bewortelde stekken is nodig om een beter vertakt wortelgestel te krijgen.

In bebossingen gebruikte stekken blijkt men de eerste 6 jaar niet van normale zaailingen te kunnen onderscheiden.

B. V.

634.91. 232.315 : 176.1 *Quercus* : *Castanea* (45)

Note pratique. Come conservare le ghiandi e le castagne daseme. EZIO MAGIM. *Monti e Boschi*. 1, 1, 36—37, 1950.

De condities voor kunstmatige bewaring van zaden zijn analoog met die in de natuur. Men moet zich richten op de natuur en trachten deze door opportune wijzigingen te verbeteren. De eikels en kastanjes vallen in de herfst af en kiemen in het voorjaar. Ze blijven dus verschillende maanden blootgesteld aan de koude en vochtige lucht, bedekt door de afval van blad en twijgen.

Er is een gelijkmatig koude, niet te droge omgeving nodig. Dit verhindert uitdroging, bevriezing en aantasting door zwammen. Het beste resultaat verkrijgt men met het leggen in lagen van rivierzand, droogd of nauwelijks vochtig, in de openlucht en op goed gedraineerd terrein, op een beschaduwde frisse plaats binnen een omheining. In plaats van zand kan men ook gebruiken houtskoolpoeder, turf, zaagsel of ander absorberend materiaal. Op een eerste laag zand van 3—5 cm legt men een laag van 6—10 cm zaden met zand gemengd en daarop weer een laag zand, en zovoorts tot men een hoogte van 1 tot 2,5 m bereikt. De stapel moet bij voorkeur een koepelvorm hebben en bedekt zijn met stro en blad. Op een later ogenblik bedekt men het nog tegen de koude met een laag grond of graszoden. Dit laatste doet men niet voor de temperatuur daalt beneden 1—2° C om fermentering te voorkomen.

De laag grond of zoden wordt weggenomen tijdens de eerste warme dagen in het voorjaar en de zaden moeten zo spoedig mogelijk worden gebruikt. Indien men wacht

met het verwijderen van de aarde, kan de hele partij bederven. Op plaatsen met strenge winters kan men de kastanjes op de zelfde manier inkuilen.

Bij optreden van veel knaagdieren moet men de zaden inkuilen in met fijn kippen-gaas gevoerde kisten. Deze kisten zijn niet hoger dan 30 of 40 cm. T. B.

634.91. 232.327 (489)

Skyggehuse og persienner til daekning af frøbede. JENS HVASS. Dansk Skovf. T. 5, 266—270, 1950.

Waar zaaibedden moeten worden afgeschermd, vooral tegen vorst, is het veelal gebruikelijk hiervoor sparretakken te nemen. Maar deze laten hun naalden vallen op de jonge kiemplanten, hetgeen niet zonder nadelige gevolgen is en tenslotte lijkt het hulpmiddel goedkoper dan het is. Wanneer men alle postjes arbeidsloon voor inzamelen, bij snoeien, transport, aanbrengen, verwijderen en vernietigen bij elkaar telt, komt men tot een aanzienlijke som. Lage ramen van latwerk op de bedden werken doeltreffend, maar zijn niet duurzaam en beschermen bovendien niet alleen zaad en kiemplanten, maar ook muizen.

De meest doeltreffende oplossing bleek het bouwen van een permanente constructie, bestaande uit een open „loods” lang 25 m, breed 4 m, voor 2,30 en achter 2,00 m hoog en afgedekt met zelfgemaakte schermmatten. Hiervoor worden latjes van 5 x 1 cm gebruikt, welke met gegalvaniseerd draad worden aaneengevlochten, zodat er nog 50% licht door heen kan vallen. In de veronderstelling dat een dergelijk getimmerte van gepregneerd hout 20 jaar meegaat, schijnt de uitgave daarvan verantwoord in vergelijking met de kosten van 20 jaar lang sparrentakken te gebruiken voor dit doel.

Referent vraagt zich echter wel af, of het nu wel zo gewenst is, 20 jaar lang hetzelfde stukje grond als zaaibed te gebruiken! v. S.

4. Bosbeschadiging en bosbescherming

634.91. 434:174.7 Coniferae (795)

The Rehabilitation of the Tillamook Burn. J. B. Woods Jr. Journal of forestry. 48, 5, 362—364, 1950.

In 1933, 1939 en 1945 had men in Tillamook (Oregon) drie grote branden, die elkaar voor het grootste deel overlaptten. De totale brandvlakte in 125.000 ha. Door de herhaling van de branden is de natuurlijke verjonging, welke na de eerste brand nog opkwam, ook vernietigd en aangezien er toen geen kiemkrachtig zaad meer in de grond zat, blijft een nieuwe verjonging uit.

Kort na 1945 besloot men hier iets aan te doen en in 1947 en 1948 werden twee wetten ingediend om aan de benodigde fondsen (eventueel ook voor later optredende catastrophes in het bos) te komen. De „State forest research and experimental tax act” stelt een heffing vast van \$ 0,05 per 1000 boardfeet (2,63 m³) zaaghout en evenredige bedragen voor andere producten. De „Oregon forest rehabilitation and reforestation bond measure” machtigt de regering om leningen aan te gaan tot een waarde van 0,75% van de belastbare eigendommen in de staat of wel tot een bedrag van ± \$ 10.000.000,—. Hiervan werd voor de hier besproken bebossing \$ 750.000,— opgenomen.

Van 1943 heeft men uitgebreide herbebossingsproeven genomen met bezaaiing en beplanting: Bezaaiing met vliegtuigen lijkt veelbelovend. In Juni 1949 begon men met het definitieve werk op 10.000 ha, door de grens opnieuw vast te leggen, een onderzoek naar de te volgen verjongingswijze en wegen en brandsingels aan te leggen om een herhaling van deze ramp in dit gebied te voorkomen. De breedte van de brandstroken wordt genomen van 30 tot 600 m, afhankelijk van de topografie, windrichting en andere factoren. 4000 ha werden met helicoptères bezaaid en 400 ha beplant. Op groter hoogte dan 750 m boven de zeespiegel wordt gezaaid met een mengsel van *Pseudotsuga taxifolia* en *Abies nobilis* (0,56 kg/ha). In de lagere delen wordt 0,38 kg/ha douglas gezaaid. Er werd 8 ha kwekerij aangelegd. B. V.

De navolgende uitgaven van de Nederlandsche Boschbouw Vereniging zijn nog voorradig voor de er achter genoemde zeer lage prijzen (ongeveer kostprijzen) :

- „Bosbouw in Nederland” f 1.50
De nieuwe zeer goedkope uitgave, uitvoerig besproken in dit tijdschrift van Juli 1950, nr. 7, blz. 218
- „Onderhoud van zagen” f 0.50
Onderhoud van zagen met driehoekstanden door J. F. Kools, met Engelse samenvatting.
- „Determinatietabel bosinsecten” f 0.50
Determinatie in de eerste plaats volgens teweeggebrachte beschadiging, maar verder bevat de tabel nog vele andere gegevens en bestrijdingsmogelijkheden.
- „Boorzaden” f 3.00
Bevattende alles inzake het oogsten, behandelen, bewaren en uitzaaïen van boorzaden der meeste in Nederland geteelde bosbomen en -struiken, maar ook van enkele sierbomen. Het enige bestaande overzichtswerk.
- „Naamlijst houtsoorten” f 1.50
De namen van onze voornaamste (zeer ruim genomen) houtgewassen, geheel bijgewerkte tweede uitgave op dit gebied, met met de gebruikelijke Nederlandse namen en de geografische verspreiding.
- „Richtlijnen bedrijfsregeling” f 1.00
Richtlijnen voor het samenstellen van een eenvoudige overzichtelijke bedrijfsregeling voor bosbezit in Nederland.
- „Griendcultuur” f 1.00
Een en ander betreffende de griendcultuur in ons land door P. J. Drost; nog tot een beperkt aantal verkrijgbaar.
- „Houtsorтерingslijsten” f 0.25
Sorteringslijsten voor inlands rondhout en het meten van hout. Wat de sortering betreft wat verouderd, maar nog belangwekkend voor de toelichting en de aanwijzingen voor de wijze van opmeting. Zeer verlaagde prijs.

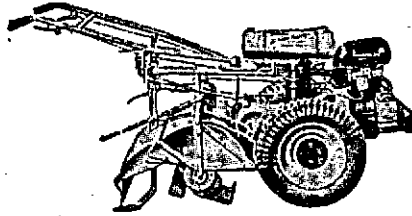
Alles verkrijgbaar na gireren van het verschuldigde bedrag op de postrekening van de penningmeester van de Nederlandsche Boschbouw Vereeniging, Sickeszplein 1, Arnhem, 1718 98 en vermelding op de girostrook van het verlangde, waarbij kan worden volstaan met de aanduiding hierboven tussen aanhalingstekens vermeld.

Korting voor de boekhandel 25%.

Bij Bosbouw- en Ontginningswerkzaamheden

zijn de eisen, die aan een machine worden gesteld buitengewoon zwaar

Er is dan ook slechts één machine, die hiertegen opgewassen is en tot grote voldoening werkt en dat is de



ROTARY-HOE MESSENFRAIS

Onbreekbare messen - Krachtige motor

Vraagt uitvoerige gegevens en prijzen

TECHNO-IMPORT N.V.

DE RUYTERKADE 105 - AMSTERDAM - TELEFOON 35874

Heren Grondeigenaars

Aangeboden: grote partijen

Jap. Larix, Douglas fijnspar, Groveden,
Sitkaspar, Corsika, Austriaca, Elst enz.

Vraagt prijsopgave

JEAN COENDERS, Handelskwekerij, Eindhoven

Tobias Asserstraat 11

VACANT